

PATRICIO SALINAS

JUDIT PUJADO

Ambient d'artista. Estudi de Carles Fontserè a Porqueres

Sis petits nuclis de població i masies disperses arran de l'estany de Banyoles formen un entorn idíl·lic on assaborir la tranquil·litat

Porqueres, entorn idíl·lic

JUDIT PUJADO

Can Montguix, la casa que Fontserè transformà en estudi

I és que des d'allà, la vista és espectacular "l'estany de Banyoles, i en la llunyania hom hi albira, com en un gegantí ciclorama natural, la ratlla blava del mar entre Begur i el Montgrí, el cap Norfeu, tota la serra de l'Albera i més pròxima, la serra de la Mare de Déu del Mont i el Puig de Bassegoda i, més enllà, 'fresques i regalades', les muntanyes del Canigó que tantes vegades jo havia contemplat des de l'altra banda de l'exili...". Però els arbres van anar creixent, i el paisatge panoràmic es perdia. Per això va créixer la torreta. Terry encara recorda un dia que l'alcalde de Porqueres els va visitar. Fontserè li va mostrar: "Mira, hem fet la torreta més alta" i va rematar "i sense demanar permisos".

Era el Fontserè llibertari, intel·ligent, crític, independent, foteta, el mateix home que afirmava que per ell l'exili havia es-

tat feliç. El 1939 era un jove artista amb la vida per davant, que es movia per un París cosmopolita on es va obrir camí. Va tenir l'habilitat de saber ser feliç, en bona mesura gràcies a la seva incondicional aposta per la llibertat. "Si hagués fet cas de les consignes del Govern Francès o fins i tot del Republicà a l'exili, hauria acabat formant part d'un batalló de treballadors o essent soldat de l'exèrcit colonial", afirmava. La seva vida hauria estat una altra.

Va treballar creant decorats

Va tenir l'habilitat de saber ser feliç, en bona mesura gràcies a la seva incondicional aposta per la llibertat

per a espectacles de personatges com Mario Moreno, *Cantinflas*, en un Mèxic que era ple d'exiliats, molts d'ells intel·lectuals catalans que hi havien trobat acollida. Va anar de visita a Nova York i s'hi va quedar més de vint anys. Allà va treballar fent cò-

mics, anuncis publicitaris i reportatges fotogràfics que han estat objecte d'exposicions, o happenings amb Dalí, però la faceta de la seva vida que més es recorda en l'actualitat és la del cartellista de la Guerra Civil, quan "les parets parlaven". Malgrat la seva edat no va tenir inconvenients de viatjar fins a Salamanca donant suport a la Comissió per la Dignitat que encara reclama el retorn de la documentació incautada per l'exèrcit franquista, entre la qual hi ha alguns dels seus cartells.

Carles Fontserè era un home meticulós. En són una bona mostra les seves memòries, tres volums (quan va morir estava treballant en el quart) que abasten des de la seva infantesa fins a l'any 1951. No hi ha dada que no estigui documentada, notícia que no estigui presa literalment de l'original. Les seves reflexions sempre aporten nous punts de vista, i les anàlisis descobreixen aspectes de la història que sovint passen desapercebuts. Terry explica que el seu immens fons documental passarà a formar part de l'Arxiu Nacional de Catalunya.●

El terme municipal de Porqueres inclou sis petits nuclis de població, el més gran dels quals és Mata, i una munió de masies disperses per les muntanyes que envolten el llac de Banyoles. Els darrers anys, l'Ajuntament ha endegat una sèrie d'infraestructures sanitàries, esportives i culturals per reforçar la vida social d'una població que els darrers temps s'ha incrementat especialment amb l'arribada de parelles joves amb fills que treballen fora del municipi i tornen a casa al vespre, a la recerca de la pau i la tranquil·litat. Justament el que emanen els paisatges de l'entorn.

Una tarda qualsevol hi ha gent passejant en solitari o en grup vora les aigües del llac. Un home pesca, una dona passeja el gos, una parella empeny el cotxet on dorm la criatura mentre els ànecs es desplacen, mandrosos, per les aigües. És una calma de luxe, una serenitat confegida de fulles d'arbre, xipolleig d'aigua, remor d'ocells, i pedres velles. Hi ha moltes edificacions interessants, com l'ermita de Santa Maria de Porqueres, entre xiprers i desmais arran de l'aigua.

Fa uns anys, l'alcalde de Porqueres va voler donar el nom de Carles Fontserè a un carrer del poble, però ell no ho va trobar convenient. No és que no ho volgués, és que no li trobava la coherència al fet que un carrer pel qual a penes hi passava, l'homenatgés. I és que al llarg d'aquests més de trenta anys d'estada a Porqueres, la parella feia vida al seu bosquet. De tant en tant anaven a Barcelona. Hi van tenir un pis que els servia per les estades

imprevistes. De vegades decidien marxar-hi havent sopat. Viatjaven fora, a París, a Nova York, o anaven a Girona. A tot arreu hi tenien amistats.

Carles Fontserè treballava en les seves memòries, envoltat d'una documentació recollida al llarg de tota la vida, gairebé atesorada en carpetes. Retalls de premsa, dibuixos, fotografies, llibres, correspondència amb personalitats del país. Ell, que tenia plena consciència d'haver viscut "a primera línia de la història", va ser capaç de documentar els fets com pocs, donant sempre un punt de vista crític, personal, fugint dels camins massa trepitjats, a la recerca de la hipocresia per desmuntar-la, dels llocs comuns per trobar-los les esquerdes. Deia que la llibertat comença quan es comença a lluitar per ella. Ell ho va fer fins al darrer dia.●

On menjar:

Casa Maria

Carrer: St. Andreu, 132
Telèfon: 972 572 340

Restaurant La Masia

Carrer: Crta. Circumval·lació s/n
Internet: www.restaurantlamasia.es
Telèfon: 972-57-00-05

Les Estunes

Carrer: Osona, 2
Telèfon: 972-58-04-75

La Formiga

Carrer: Carreras Candi, 6
Telèfon: 972-57-50-71

Can Xabanet

Carrer: Avda. Catalunya s/n
Telèfon: 972-57-00-18

Restaurant Grill Can Pep

El Vilar
Telèfon: 972 572 160

JUDIT PUJADO

El pitjor

MANCA D'UN NUCLI POTENT

Porqueres està constituït per nombroses masies disseminades pel territori i sis nuclis petits. No té un centre prou potent per oferir els serveis que abunden a Banyoles, on molts dels veïns van a comprar, treballar i fer gestions. Malgrat tot, l'Ajuntament ha creat equipaments sanitaris, esportius i culturals per cohesionar la població.